



ПРЕС КЛИПИНГ

2-5. мај 2019.



НАСЛОВИ

Учесници синдикалног протеста изнели захтеве за побољшање услова рада(стр.3)

Данас се обележава Међународни празник рада - 1. Мај(стр.4)

Радницима највише смета несигурност радних места(стр.5)

ЈЕДНИ РОШТИЉАЈУ, ДРУГИ ПРОТЕСТУЈУ Синдикати у Београду обележили обележили Први мај шетњом и поручили: Хоћемо веће плате и боље услове рада(стр.7)

Протест синдиката: Веће плате за останак и опстанак, држава да поштује раднике(стр.8)

Синдикати траже од власти плате од 72.000 динара у наредних годину дана(стр.9)

Синдикат новинара позвао запослене у медијима да организују синдикате(стр.10)

Протест синдиката: Минимална зарада испод сваке границе издржљивости (стр.11)

Проблем гурнут под тепих(стр.12)

Реклама „земља јефтине радне снаге“ вратиће нам се као бумеранг(стр.13)

Од 29 савета на локалу делује тек једна трећина(стр.15)

Радници „на лизинг“ само до две године(стр.16)

Протест синдиката у БГ, траже веће плате и боље услове рада(стр.17)

Зоран Стојиљковић: Чему служе синдикати? (стр.19)

Учесници синдикалног протеста изнели захтеве за побољшање услова рада

Учесници првомајског синдикалног протеста кренули су из центра града до споменика Димитрију Туцовићу на Тргу Славија, носећи велики транспарент „За веће плате, за опстанак и останак”.

Протестна шетња почела је пошто је на скупу испред зграде Дома синдиката, где су се учесници окупили у подне, затражено да држава поштује права радника.

Председник Удружених гранских синдиката Независност Зоран Стојиљковић рекао је да синдикалци треба да окаче своје захтеве и да се мора донети нови Закон о раду.

„Немам више живаца да седим на социјалном економском савету без резултата”, рекао је Стојиљковић и оценио да садашњи систем више ради за „тајкуне, а мање за грађане”.

Он је рекао да синдикалци интересују и минихидроцентрале, као и то што неко својим „дечачким сновима о гондолама и јарболима нарушава град и изглед града”.

„Докле ће да нам гужвају карактер и да нас понижавају”, рекао је он говорећи о условима рада.

Председник Савеза самосталних синдиката Србије Љубисав Орбовић рекао је да су синдикалци данас у прилици да се опет боре „за три осмице”, односно за осмочасовно радно време и исто толико одмора и културног образовања.

„Раднику у Србији перфидно се продужава радни дан, а смањују права. Минимална зарада није довољна за опстанак”, напоменуо је Орбовић.

Председница Секције младих Савеза самосталних синдиката Србије Ружица Грабовац позвала је грађане да се придруже у захтевима, јер како је рекла „ако оду млади колико ће људи остати да ради”.

„Борићемо се за оно сто нам припада по уставу и закону”, нагласила је Грабовац.

Повереник синдиката Независност Радио телевизије Војводине (РТВ) Дарко Шпер рекао је да у медијима „никада није била гора” ситуација и да новинари траже само „достојанствене услове за рад” ;

„Можемо се изборити само ако се синдикално организујемо. Узмимо ствари у своје руке”, рекао је Шпер.

Колони се прикључила и група Савеза комунистичке омладине Југославије која носи транспарент „Марксизам - Лењинизам - Рушимо капитализам”.

Протест код Дома Синдиката на Тргу Николе Пашића почео је у подне уз звуке радничке песме Интернационале, а учесници носе бројне синдикалне заставе и пароле.

Окупљенима је подељен летак са поруком влади да престане са промовисањем Срби као земље јефтине радне снаге, а тражи се и да свако ново радно место буде уговорено, безбедно и плаћено.

Протест организују Савез самосталних синдиката Србије и Уједињени грански синдикати Независност, преноси Бета.

Данас се обележава Међународни празник рада - 1. Мај

Међународни празник рада, 1. мај, биће обележен данас традиционалним окупљањем синдиката, шетњом и полагањем венаца на споменик Димитрију Туцовићу на београдској Славији, а представници синдикалних организација и социолози поручују да радници у Србији сваки 1. мај дочекују у све тежим условима, суочени са све већим губитком радних права, а о чему се све мање говори у друштву.

Савез самосталних синдиката Србије и Уједињени грански синдикати Независност најавили су да ће и ове године, традиционално, обележити Међународни празник рада протестом у центру Београда и шетњом до споменика Димитрију Туцовићу, као и читањем првомајског прогласа. Парола овогодишњег протеста је „Веће плате - за опстанак и останак”.

Председник Савеза самосталних синдиката Србије (СССС) Љубисав Орбовић каже да ће синдикати указати почаст радницима који су далеке 1886. у Чикагу штрајком и протестима почели да се боре за осмочасовно радно време, чувене „три осмице”, али и скренути пажњу на актуелне проблеме.

„Нажалост, у тешким смо проблемима, плате су нам релативно ниске, иако је било помака и повећања зарада, због ниске основице тешко ћемо достићи нормалне стандарде и просек. Минимална зарада у Србији је и даље испод минималне потрошачке корпе за 20 одсто, а просечна зарада за 40 одсто нижа од просечне потрошачке корпе, што говори у ком стању се налазимо”, рекао је Орбовић за Тањуг.

Навео је да у Србији пола милиона грађана прима плату у висини минималне потрошачке корпе.

Говорећи о условима у којим радници раде саговорник Тањуга подсећа да је прошле године на радном месту настрадало чак 53 радника, а од почетка ове 12, што по његовом мишљењу говори о томе колико се посвећује пажња условима у којима радници раде.

Орбовић каже да синдикати настоје да истрају у борби за радничка права и указује на чињеницу да треба да се изборе и са чињеницом да су сада и они на неки начин „нападнути”.

„Сада да би неко био председник синдиката у некој фирми потребна је велика храброст. Многи синдикални лидери великих колектива добили су отказе, иако их сада, полако после спорова враћамо на радна места”, каже Орбовић.

Он такође истиче да је тема радничких права сада потпуно у другом плану и да млади, изморени гледајући претходне генерације, одлазе да раде за веће плате у иностранство.

И председница Асоцијације слободних и независних синдиката (АСНС) Ранка Савић каже да се већ деценијама Међународни дан рада у Србији дочекује с констатацијама да положај радника у Србији није добар и тврди да у „новијој историји положај радника у погледу права никад није било гори”.

„Релаксирана је могућност отказа, радници живе у непрекидном страху од отказа, а кад имате радну снагу која је уплашена, њом је лако манипулисати и послодавци то користе”, каже Савићева за Тањуг.

Она наводи да је проблематично то што се прековремени рад не плаћа, већ спорадично за то добијају слободни дани које опет радници не могу увек да користе јер су потребни послодавцу.

У Србији је минимална зарада једна од најнижих у региону, истиче Ранка Савић.

„Дефинитивно ни на овај 1. мај не можемо да будемо задовољни што се тиче права радника, а ни радом синдиката”, оценила је и додала да је синдикална сцена у Србији расцепкана, несложна и радници се оправдано љуте на синдикате.

Савићева каже да су радници у Србији генерално незадовољни својим положајем, али се не буне, јер се „боје да не изгубе парче хлеба”, те да све више наших грађана одлази у иностранство у потрази за плаћенијим пословима и да је у 2017. 100.000 њих отишло у земље ЕУ и широм света да ради.

Проблем је, како каже, и перцепција која влада о томе да је српски радник добар, али је јефтина радна снага.

„Синдикати морају да устану против те перцепције и да не пристајемо да радимо за 250 или 300 евра, то је нецивизацијски у 21. веку”, рекла је Ранка Савић.

Социолог Нада Новаковић, научна сарадница Института друштвених наука, каже да радници сваки нови Први мај дочекују у све тежим условима, са све већим губитком радних права, што је последица класних односа, системске супротстављености капиталиста и најамних радника.

Она каже да је радничка класа у последњих 30 година историјски деградирана и толико обесправљена да не представља никакву друштвену претњу по интересе настале капиталистичке класе.

„Обесправљена, експлоатисана, размрвљена и осиромашена радничка класа Србије нема шта да слави Првога маја. То је празник који подсећа на времена када су радници имали далеко важнију улогу у друштву, радили и живели у бољим и условима достојног човека, а нису страховали за посао, зараду и голи опстанак себе и породице”, каже Новаковић.

Истиче и да „таква каква је, представља лак плен манипулисања и утицаја капиталиста и њихових удружења. Да им се озбиљно одупре или супротстави нема сопствених и јаких синдикалних и политичких организација”, каже Новаковићева и додаје да је тема радних права и њихове заштите у Србији сасвим скрајнута на маргине друштва.

Она оцењује да већина радника Србије ради у условима у каквим су радили радници западне Европе почетком и средином 19. века.

Зараде радника у Србији су, према међународним статистикама, далеко испод зарада у већини земаља у региону, каже Новаковић.

„Данашњим радницима Србије највише недостају посао, сигурност, зарада, право на доступно образовање и лечење, да би могли достојанствено радити и живети. Анализом радног законодавства и свакодневне праксе, радници у Србији су класа којој не припадају ова људска права, већ су резервисани за припаднике капиталистичке класе”, каже Новаковић.

Закључује да првомајски празници и славља поводом њега само прикривају стварне односе моћи између обесправљене и размрвљене радничке и моћне капиталистичке класе.

ИНТЕРВЈУ: ЗОРАН ЂОРЂЕВИЋ, МИНИСТАР ЗА РАД, ЗАПОШЉАВАЊЕ, БОРАЧКА И СОЦИЈАЛНА ПИТАЊА

Радницима највише смета несигурност радних места

Аутор: Марија Бракочевић

Положај радника у Србији данас је бољи него јуче, али лошији него сутра. Зато ћемо се трудити да сваким даном буде све бољи, уверен је Зоран Ђорђевић, министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, у дану када свет обележава 1. мај – Међународни празник рада. И поред оптимистичног погледа на будућност, признаје да се радници код нас највише жале на несигурност радних места, посебно код рада на одређено време, привремених и повремених послова. У разговору за „Политику” најављује и да ће Закон о раду, као резултат равнотеже између света рада и капитала, бити усвојен тек 2021, али да ће расправа, како додаје, по плану почети годину дана раније.

Шта радницима у Србији данас још смета?

Жале се и на мале зараде, то што им се плаћају доприноси на најнижу основицу, а део зараде исплаћује на руке чиме се избегавају обавезе према буџету и организацијама обавезног социјалног осигурања.

Имате ли податке колико њих је удружено у синдикате и да ли страни инвеститори уважавају такву врсту удруживања?

Слобода синдикалног удруживања зајамчена је Уставом и Законом о раду, тако да се синдикати могу оснивати код свих послодаваца и остваривати законом прописана права. Министарство располаже податком од 25.012 синдиката уписаних у тај регистар, али не и бројем чланова синдиката.

Непрестано се говори о одливу становништва, посебно младих образованих, који чине петину незапослених у земљи. Како држава планира да спречи егзодус, да не би остала без радне снаге?

Питање економских миграција је од општег интереса за Србију. Влада је донела одлуку о формирању координационог тела за праћење токова економских миграција чији је циљ анализа миграција и утврђивање проблема, али и превенција даљег одласка грађана у иностранство, подстицања повратка стручњака из дијаспоре и стварања амбијента за долазак страних стручњака. У плану је доношење стратегије и акционог плана којима би се у обзир узеле потребе и планови Србије и њихово усаглашавање са правилима на међународном тржишту рада.

Србија се здушно бори против сиве економије, али и даље постоје фирме које не пријављују раднике. Има ли помака набоље?

Број затечених особа на раду на „црно” у 2018. мањи је од броја оних који су тако радили у 2017. На то су утицале и измене и допуне Закона о раду којима је утврђена обавеза послодавца да поднесе пријаву на социјално осигурање пре ступања запосленог на рад, а не у року од три дана од дана закључења уговора о раду, како је раније било прописано. Инспекторат за рад је интензивирао активности, организује ванредне надзоре на одређеној територији, као и у делатностима (угоститељство, трговина, занатство, грађевинарство, сезонски послови, пољопривреда) у којима је уочено веће ангажовање радника. Надзори се обављају у првој, другој смени рада инспекције, ноћу и викендом, често по принципу такозване ротације. То значи да инспектори обављају надзоре и ван територије на којој раде. Све то утиче да послодавци доследније спроводе прописе у области радних односа.

Влада је ову годину прогласила годином безбедности на раду. Најављено је доношење закона о осигурању у случају повреде на раду. Какву ће конкретну корист од тога имати радници?

Законом о осигурању од повреда на раду ради накнаде штете у Србији први пут ће бити прописана обавеза свих послодаваца да осигурају своје раднике како би у случају повреда на раду добили накнаду штете у најкраћем року, без вођења судских поступака. Доношењем овог закона радници који су претрпели повреду на раду оствариће већа права у односу на постојећи систем, што ће допринети унапређењу заштите и очувања здравља и стварању безбедних радних места.

Због чега још није усвојен закон о агенцијском запошљавању о којем синдикати, послодавци и држава воде жустре полемике?

Више пута сам рекао да желим, где год постоји простор за постизање договора, да уложимо још мало напора како бисмо добили решење које ће да представља резултат потпуног консензуса. А када је реч о овом закону управо постоји та могућност.

Шта ће се све променити у закону о раду који би требало да буде усвојен 2020. и да ли ће тиме бити усклађени сви прописи са ЕУ у области радног законодавства?

Кроз радно законодавство треба да се транспонује велики број директива ЕУ, а пре свега кроз закон о раду. Он се примењује и на послодавце и на запослене, као и на друга радно ангажована лица, а свет рада и капитала непосредно је заинтересован за решења у овом закону. У његовој припреми потребно је обезбедити социјални дијалог, а он треба да буде резултат равнотеже између света рада и капитала. Предстоји нам велики посао и није реално да се закон усвоји пре 2021.

Какве су шансе да се укину пенали за превремено пензионисање после 65. године старости?

Влада се труди да омогући боље услове својим грађанима и у том смислу се размишља о изменама и допунама закона. Када је о овом закону реч, тренутно се не размишља о његовој измени.



ЈЕДНИ РОШТИЉАЈУ, ДРУГИ ПРОТЕСТУЈУ Синдикати у Београду обележили обележили Први мај шетњом и поручили: Хоћемо веће плате и боље услове рада

Танјуг

Савез самосталних синдиката Србије (СССС) и Уједињени грански синдикати "Независност" обележавају данас Међународни празник рада протестом на Тргу Никола Пашића где је прочитан проглас "Веће плате - за опстанак и останак" одакле су окупљени кренули у протестну шетњу до споменика Димитрију Туцовићу на Тргу Славија.

Тамо су положили цвеће на споменик оснивачу српске Социјалдемократске партије и указали почаст радницима који су 1886. у Чикагу штрајком и протестима почели борбу за радничка права, чувене "три осмице" - осам сати рада, осам сати одмора и осам сати за друштвени ангажман и културно уздизање.

На Тргу Николе Пашића се нешто пре 12 сати окупило више стотина радника који су носили синдикалне заставе и транспаренте са натписима "Оружари", "Повећајмо зараде, задржимо младе", а скупу се у подне придружила и Нова комунистичка партија Југославије како би заједно обележили Први мај.

Протесту, између осталих, присуствовали су и председници две највеће синдикалне организације, Љубисав Орбовић из СССС-а и Зоран Стојиљковић из синдиката "Независност", као и председница Секције младих СССС-а Ружица Грабовац и повереник Синдиката "Независност" РТВ-а Дарко Шпер.

Скуп је почео интонирањем радничке интернационале после чега се обратио Орбовић који је чештитао радницима празник рада и истакао да су се давне 1886. радници борили за "три осмице", тј. осмочасовно радно време и чувене "три осмице", као и да се радници и данас боре за то.

Орбовић је казао да послодавци на перфидан начин покушавају да не плате прековремени рад запосленима и да покушавају да натерају радника да ради за власника, а не за себе.

Рекао је да је у последње три године дошло је до повећања минималне и просечне зараде, али да је то повећање и даље мало повећање јер је минимална зарада у Србији још испод минималне потрошачке корпе за 20 одсто, док је просечна зарада, како је рекао, за 40 одсто нижа од просечне потрошачке корпе.

Орбовић је истакао да је пријатно изненађен поступком државе која је одлучила да помогне грађанима задуженим у швајцарским францима, донетим законом и тиме што ће бити издвојено око 100 милиона евра помоћи за те грађане.

Казао је да не разуме зашто се тако не поступа и према радницима, већ смо, истакао је, имали случајеве да су им раније смањиване плате.

Још једном је позвао да се укину неправедни пенали за све који су проверемо отишли у пензију.

Председник Уједињених гранских синдиката "Независност" Зоран Стојиљковић је рекао да следеће године Први мај неће бити обележен на овај начин пошто се на оваквим скуповима, каже, чују само жеље да се ствари промене, али изостају резултати.

Тврди да живимо у систему који ради више за тајкуне и политичке елите на власти него за своје грађане.

Истакао је да је, с друге стране, у Србији неједнакост двоструко већа него што је европски просек.

Додао је да у нашој земљи чак 75 одсто људи прима до 40.000 месечну зараду и запитао да ли је то пристојан и достојанствен рад.

Затражио је да се врате колективни уговори у приватни сектор и додао да би требало донети нови Закон о раду.

- Такође, хоћемо другачије изборе - додао је он и критиковао власт, између осталог, и због пројекта изградње Гондоле.

Повереник Синдиката "Независност" РТВ-а Дарко Шпер је рекао да новинари никада нису били у горем положају, да су мало плаћени и да власт утиче на уређивачку политику медија.

Шпер је навео да синдикалне организације треба да имају своје представнике у највишим телима државе и показао мајицу са песницом као симболом отпора.

На протесту је прочитан и првомајски проглас у којем је ове године посебан акценат стављен на младе и затражено да се младима обезбеди посао, као и да функционише тржиште рада.

Такође, радници траже и веће плате, боље услове рада, да не раде на црно ни преко посредничких агенција и да имају право да се учлане у синдикат.

Један од захтева синдикалних организација је да се престане са промивисањем Србије као земље јефтине радне снаге.



Протест синдиката: Веће плате за останак и опстанак, држава да поштује раднике

АУТОР:Бета

Савез самосталних синдиката Србије (СССС) и Удружени грански синдикати независност одржали су традиционални првомајски протест и упозорили на лош положај радника и ситуацију у којој они морају да преживљавају, а не да живе.

Протест код Дома Синдиката на Тргу Николе Пашића почео је уз звуке радничке песме Интернационале, а учесници су носили бројне синдикалне заставе и пароле.

Скуп је организован под паролом "Веће плате за останак и опстанак", јер како је напоменуто, уз овакве услове рада све више младих, али и других радника отићи ће у иностранство.

Извор: Н1

Председник Савеза самосталних синдиката Србије Љубисав Орбовић рекао је да су синдикалци данас у прилици да се опет боре "за три осмице", односно за осмочасовно радно време и исто толико одмора и културног образовања.

"Раднику у Србији перфидно се продужава радни дан, а смањују права. Минимална зарада није довољна за опстанак", напоменуо је Орбовић.

Председник "Независности" Зоран Стојиљковић нагласио је да "радници у Србији не живе, него преживљавају" и да сваки ванредни трошак од 100 евра "дрма кућне финансије".

Докле мисле да нам гужвају карактер и да нас понижавају, запитоа је Стојиљковић.

Он је рекао да нема више живаца да седи у Социјално економском савету Владе, јер су, иако су у саопштењима ствари представљене идеално, резултати готово никакви.

Стојиљковић је затражио да синдикати, уместо да сваке године 1. маја безуспешно протестују, ороче своје захеве, као и да се залажу за повратак колективних уговора, којих годинама нема.

Председница Секције младих Савеза самосталних синдиката Србије Ружица Грабовац позвала је грађане да се придруже у захтевима, јер, како је рекла, "ако оду млади колико ће људи остати да ради".

"Борићемо се за оно сто нам припада по уставу и закону", нагласила је Грабовац.

Повереник синдиката Независност Радио телевизије Војводине (РТВ) Дарко Шпер рекао је да у медијима "никада није била гора" ситуација и да новинари траже само "достојанствене услове за рад".

"Можемо се изборити само ако се синдикално организујемо. Узмимо ствари у своје руке", рекао је Шпер.

Колони се прикључила и група Савеза комунистичке омладине Југославије која је носила транспарент "Марксизам - Лењинизам - Рушимо капитализам".

После обраћања синдикалних лидера на Тргу Николе Пашића, учесници првомајског протеста прошетали су улицама центра Београда.

Окупљенима је подељен летак са поруком влади да престане са промовисањем Србија као земље јефтине радне снаге, а тражи се и да свако ново радно место буде уговорено, безбедно и плаћено.

Првомајски синдикални протест завршен је полагањем цвећа на споменик Димитрију Туцовићу на Тргу Славија у Београду и читањем првомајског прогласа.

Уз звуке Интернационале поручено је да дух радничке борбе постоји и да се не предаје.

У прогласу је истакнуто да синдикалци траже да држава поштује радника, да препозна оне вредности и права за које се више од века бори синдикат и које омогућују напредак услова рада свих запослених.

У прогласу је наведено и да треба да се "слави радништво" и да се "синдикат пита".

Протест су организовали Савез самосталних синдиката Србије и Уједињени грански синдикати Независност.

Синдикати траже од власти плате од 72.000 динара у наредних годину дана

АУТОР:Миодраг Совиљ

Традиционални првомајски протест у организацији Савеза самосталних синдиката Србије и Удружених гранских синдиката "Независност" одржан је у Београду. Радници су поручили да минимална зарада у Србији није довољна за опстанак човека, и најавили заокрет у борби за радничка права.

Уместо силе и неправде, широм Србије пао је роштиљ. Док је земаљско робље уживало уз пиво, на некадашњем Тргу Маркса и Енгелса у гневу је грмео разум свега неколико стотина синдикалаца који су најважнији датум у радничкој историји обележили протестно.

У земљи у којој радници раде за пар стотина евра, где је плаћени одмор многим привилегија, а синдикално организовање непознат појам, највећи део медија о тим проблемима не извештава, поручују синдикалци.

"Синоћ је у вестима главни проблем за Први мај, и главна прича, био један мали инсект, а то је крпељ. Три минута су причали у вестима о крпељу, а нису говорили о проблемима радника, о платама", каже Љубисав Орбовић, председник СССС.

Чак и вечити синдикалци кажу да овако више не иде, и да је један дан годишње проведен у борби за радничка права премало. Зато од власти захтевају да плате буду повећане на 72.000 динара, и то у наредних годину дана.

"Немам разумевања за то да за годину дана минимална зарада не буде минимална потрошачка корпа, јер сматрају да је то могуће, и да зараде могу и морају горе, јер се Србија, децо, опасно празни. Ја сам нашем ресорном министру рекао - ако се овако настави, овде ће остати само они на власти, они којима је то у интересу и ми, који немамо где", поручио је председник синдиката "Независност" Зоран Стојиљковић.

Један од метода за остваривање захтева је и укључивање синдиката у политичку борбу, и да би на наредним изборима могла да се нађе и једна радничка листа.

"Ево ја сам донео једну мајицу, желим да вам је покажем... (мајица Отпора) Прошло је двадесет година од како сам је обукао последњи пут. Мислим да није више време да причамо о осмицама, него о песницама. Да видим колико људи овде жели да подигне песницу у вис и каже "доста је било". Можемо ли ми боље да водимо Министарство рада од било које политичке партије која га је водила у последњих 20 година? Ја мислим да можемо", рекао је Дарко Шпер, повереник синдиката "Независност" у РТВ.

Непознато је да ли је улазак у политичку арену јединствен синдикални став за заобилажење препрека с којима се сусреће радништво у Србији. Чини се, међутим, да је заокрет у приступу синдикалној борби идеја која је на столу.

Председник синдиката "Независност" Зоран Стојиљковић наговестио је да би ово могао да буде последњи Први мај који се у Србији обележава на овај начин. Рекао је да му је доста апатичног шетања од скупа до скупа и протест завршио речима "следеће године ће бити другачије".

Синдикат новинара позвао запослене у медијима да организују синдикате

АУТОР:Бета

Синдикат новинара Србије (СИНОС) позвао је данас, поводом Светског дана слободе медија 3. маја, све новинаре и медијске раднике да се организују у синдикате и заједно заштите своја радна и професионална права на начин како то чине њихове колеге у Европској и Светској федерацији новинара.

СИНОС је у прогласу навео да је Србија међу последњим земљама у Европи у којој послодавци уз подршку државе опструишу успостављање дијалога у медијској делатности, док се запосленима забрањује оснивање синдикалних организација под претњом отказа или образложењем да им синдикати нису потребни.

"Послодавци у медијима, свеједно да ли су ближи властима или опозицији, не желе да оснују своју организацију и на тај начин блокирају успостављање дијалога", наводи се у том прогласу и додаје да држава није омогућила амбијент за разговор представника запослених и послодаваца у медијском сектору.

По оцени СИНОС-а, већина новинарских удружења, али и међународних организација у Србији, нису на јасан и недвосмислен начин подржали напоре синдикалних активиста за

покретање социјално-економског дијалога и потписивање гранског колективног уговора који би штитио све запослене.

"Рад у несигурним (прекарним) условима за мале плате, са лако раскидивим уговорима (или без њих) подстиче аутоцензуру, фаворизује таблоидизацију и урушава професионално новинарство. Уместо јавног, новинари су присиљени да штите интересе власника", навео је СИНОС.

Тај синдикат позвао је све колеге да се у складу са Уставом, законима и међународним конвенцијама самоорганизују и заштите своја радна права и сачувају достојанство професије.

Светски дан слободе медија је 3. маја 1993. године установила Генерална скупштина Уједињених нација (УН).



У организацији Савеза самосталних синдиката Србије и Уједињених гранских синдиката "Независност" одржан традиционални првомајски протест

Протест синдиката: Минимална зарада испод сваке границе издржљивости

Пише: Г. Влаовић

Упркос кишовитом времену пар хиљада грађана окупило се данас на традиционалном првомајском протесту Савеза самосталних синдиката Србије и Уједињених гранских синдиката „Независност“ на Тргу Николе Пашића са кога је поручено да радници у Србији живе лоше и да су принуђени да преживљавају уместо да живе од плодова свога рада.

Председник Савеза самосталних синдиката Србије Љубисав Орбовић указао је да послодавци на перфидан начин покушавају да повећају радно време, са образложењем „сат пре и сат после“ посла, да запослени раде за власника, а не за себе.

– У последње три године успели смо да се изборимо за повећање минималне зараде, али је и она испод сваке границе издржљивости, јер је за 40 одсто мања од потрошачке корпе – нагласио је Орбовић.

Председник УГС „Независност“ Зоран Стојиљковић истакао је да

„радници у Србији не живе, него преживљавају“ и да сваки ванредни трошак од 100 евра „дрма кућне финансије“.

– Докле мисле да нам гужвају карактер и да нас понижавају. Немам више живаца да седим у Социјално -економском савету јер су, иако су у саопштењима са тих седница ствари представљене идеално, резултати готово никакви – рекао је Стојиљковић и затражио да синдикати, уместо да сваке године 1. маја безуспешно протестују, ороче своје захеве, као и да се залажу за повратак колективних уговора, којих годинама нема.

После обраћања синдикалних лидера на Тргу Николе Пашића, присутни на првомајском протесту кренули су у шетњу централним градским улицама.

Поред чланства два репрезентативна синдиката на скупу су примећени и левичарски активисти који су били груписани у два кампа. У првом су биле организације које су својевремено за учешће у грађанском протесту „1 од 5 милиона“ формирале Леви блок, Маркс 21 (чији су припадници носили транспарент „Солидарност је наша снага“), Марксистичке

организације „Црвени“ (који су се окупили око транспарента „Ко тебе штедњом ти њега штрајком“) а примећена је и застава Београдске омладинске акције.

Други камп у протестној првомајској поворци формирали су чланови Нове комунистичке партије Југославије и Савеза комунистичке омладине Југославије који су носили транспарент „Марксизам-лењинизам, рушимо капитализам“ као и активисти Комуниста Србије.

Они су током целокупног трајања протестне шетње скандирали „Бандо буржујска“, „Нећу власт буржуја него радног народа“, „Ни Вучић ни ДОС већ народни фронт“, певали партизанске песме и извикивали пароле подршке председнику Венецуеле Николасу Мадурџу.

Свој камп у првомајској поворци имали су и активисти Иницијативе „Не даймо Београд“ који су носили заставе организације којој припадају. Протесту су присуствовали и чланови левичарске групације Црвена иницијатива.

Првомајска поворка завршила је своју шетњу на Славији где су њени учесници положили цвеће на споменик Димитрију Туцовићу а скуп је окончан интонирањем радничке химне „Интернационале“.

Како је Драган Илић, отпуштени вођа оружарског синдиката ипак враћен на посао

Проблем гурнут под тепих

Пише: Зоран Радовановић

Председник Синдиката у Застави оружју Драган Илић којем је 9. априла уручен отказ, осам дана доцније је враћен на посао.

Одлуку о стављању ван снаге прошлонедељног решења о отказу Илићу парафирао је генерални директор Заставине фабрике оружја Младен Петковић. Исти онај који је, пре 20 и кусур дана, потписао и решење о отказу лидеру оружарског синдиката.

Вероватно се то не би ни догодило да није кренуо велики притисак како домаће, тако и међународне јавности која је, не само од директора Петковића, већ и од премијерке Ане Брнабић, те ресорних министара Александра Вулина и Зорана Ђорђевића захтевала да Драган Илић на посао буде враћен одмах.

Уочи првомајских празника ситуација у Застави оружју је била релативно нормална и мирна. Да ли се ради о затишју пред нову буру, видеће се. Оно што је знано, јесте да је конфликт менаџмента и синдиката и већине запослених тек гурнут „под тепих“.

Претходно је за поменут враћање на посао Драгана Илића изгледа била пресудна међународна јавност, односно Светска и Европска унија индустријских синдиката које су менаџмент Заставе оружја, те премијерку Брнабић и надлежне у Влади упозориле да је Србија потписник свих базних конвенција Међународне организације рада, које су отказом о раду синдикалном вођи крагујевачких оружара грубо прекршене.

Поменуте уније су од пословодства Заставе оружја тражиле и да синдикални повереници у тој фабрици који су недавно распоређени на неодговарајућа радна места, одмах буду враћени на своје раније позиције, те да им се омогући несметани наставак синдикалног деловања, јер би у супротном крагујевачка фабрика, чији је већински власник држава Србија, опет грубо кршила међународне конвенције којима се, поред осталог, радницима гарантује право на синдикално организовање и колективно преговарање.

Савез самосталних синдиката Србије (СССС) је такође имао веома чврст став и најавио је да ће, уколико Илић не буде враћен на посао и синдикалну функцију, у Крагујевцу организовати велики протест солидарности и то за Празник рада, а ако буде потребно и генерални штрајк упозорења.

На тај протест су требали да дођу радници и синдикалци из целе Србије. Протест је, после повлачења отказа Илићу, отказан, мада бољи познаваоци света рада сматрају да је тај скуп морао да буде одржан, како би се спречиле сличне ујдурме послодаваца у будућности и да

синдикат демонстрира своју снагу, коју реално има, али је из опортунистичких разлога не користи.

– Показало се, с једне стране, да солидарношћу могу да се савладају многе препреке. С друге, показало се и то да су стварни носиоци моћи тзв. обични грађани, а у свету рада радници, само што најчешће нису свесни своје снаге. Кад тога постану свесни, као што је то био случај са отказом о раду председнику синдиката у Застави оружју, онда нико и ништа не може да их заустави, кад је остваривање њихових права у питању, сматра председник Савеза самосталних синдиката у Крагујевцу Југослав Ристић, напомињући да је овим повлачењем одлуке срушен и мит о непобедивости актуелне власти у Србији, која је довела Младена Петковића на директорску функцију у крагујевачкој фабрици оружја.

Међутим, повратком Илића на посао конфликт између фабричког Надзорног одбора и менаџмента и синдиката никако није решен. Напротив, тек је примирен, те је поновна ескалација тог отвореног сукоба питање времена. У фабричком синдикату сматрају да би Влада Србије напакон морала да реагује и да на основу прошломесечног захтева представника запослених разреши Надзорни одбор, на челу са пуковником Ивицом Марјановићем.

Конфликт у Застави оружју неће моћи да буде превазиђен ни уколико не буде санкција за одговорне за почињено безакоње приликом отпуштања оружарског синдикалног вође и штете која је тим поступком у домаћој и међународној јавности причињена крагујевачкој фабрици, најстаријем индустријском предузећу у Србији и на Балкану. Истовремено, надлежни у Влади Србије већ месец и по дана игноришу захтев синдиката да, због прекорачења овлашћења, разреши фабрички Надзорни одбор, који је лидера синдикалне организације у Застави оружју Драгана Илића, поред свега осталог, оптуживао и да „финансира Демократску странку и лист Данас“.

Ни минорни разлог за отказ није законит

У правном тиму Драгана Илића тврде да је отказ о раду који му је био уручен почетком прошле недеље незаконит. Илић је отпуштен због тога што се 5. априла, журећи са председником СССС Љубисавом Орбовићем на састанак са директором Младеном Петковићем, није чекирао на фабричкој капији. Исти „прекршај“, или прекршај, Илић је направио у мају прошле године. У Закону о раду стоји, међутим да радник може у том случају да буде санкционисан тек уколико исти прекршај понови у року од шест месеци.

Правници упозоравају и да се у решењу о отказу које оружарском синдикалном вођи уручено 9. априла, не наводи ни којим актом је обавеза „чекирања“ утврђена. „Позивање на процедуру без ближег означања назива акта, броја и датума је беспредметно“, преносе „Крагујевачке новине“ став Илићевих адвоката. Отказом Илићу прекршен је, истичу правници, и Колективни уговор предузећа.

Драган Тодоровић, потпредседник Већа Савеза самосталних синдиката Београда

Реклама „земља јефтине радне снаге“ вратиће нам се као бумеранг

Пише: Ивана Николетић

Са листе најактуелнијих проблема око којих синдикати највише и базирају своје активности, ни ове године, нажалост не силазе велике миграције младих у иностранство.

Одлазак младог стручног кадра, честа је тема у медијима, држава декларативно предузима неке кораке, али суштински, у пракси нема много ни добрих активности ни резултата. Ми као

синдикат желимо да учествујемо у налажењу решења, али нас Влада често не препознаје као партнера.

Наша власт мисли да је она једина легитимна да се тиме бави и понаша се попут лошег родитеља, који мисли да најбоље зна шта је добро за дете, не осврћући се на његове стварне потребе. И то неразумевање и несхватање је највећи проблем. Бојим се да ће нам се као бумеранг вратити то што се рекламирамо као земља јефтине радне снаге, док нам квалитетна и квалификована омладина одлази, каже за Данас Драган Тодоровић, потпредседник Већа Савеза самосталних синдиката Београда, у сусрет 1. мају, када сумира постигнуте резултате и активности у протеклој години, као и планове за будући рад.

У вези са честом одлуком младих да радни век започну ван граница наше земље, Тодоровић износи податак да је тренутно међу популацијом од 18 до 30 година у Србији чак 45 одсто незапослених, док та стопа у земљама Европске уније износи 16 процената. Међутим, нису само недостатак радних места и ниске плате оно што деморалише младе и подстиче их да одлазе у свет, наглашава Тодоровић.

– Један од кључних фактора је и квалитет посла, до кога је иначе тешко доћи. Млад човек ће тешко видети своју перспективу у земљи где се користе јефтине технологије, где не постоји могућност напредовања. Сви бисмо волели да живимо у уређеном систему, где знамо ред вредности, и да запослени буде вреднован и напредује у складу са својим квалитетима. Ми покушавамо да пресликамо стандарде из Европе, што нам у законској регулативи често и полази за руком, али је несклад огroman између праксе и онога што је прописано. То се дешава јер држава није ту област уредила системски, а још увек функционишемо по принципу притисака или „неко одозго је рекао“, па правила игре нису иста за све, наводи Тодоровић и наглашава да све поменуто води ка прекарном раду код нас.

Он томе додаје да су тренутно крупни капитал и велике стране компаније у предности у односу на мала и средња предузећа домаћих приватника, док много већи утицај на политику Владе имају стране привредне коморе и савети, него наша Привредна комора или Унија послодаваца. Због тога се послодавци све чешће жале да не могу да нађу квалификоване раднике, чак и када понуде већу плату.

– Све оно квалитетно је отишло, па ћемо, сада када нам затреба тај квалитет, морати да увозимо стручну радну снагу, којој ћемо исплаћивати далеко веће плате, упозорава Тодоровић. Са друге стране, своју улогу ССС Београда остварује кроз различите пројекте и акције, а протеклу годину, од прошлог празника рада, Тодоровић оцењује као веома успешну.

Он истиче и да је пре тачно годину отпочео и пројекат радионица психолошке подршке члановима „Буди снажан, буди свој“, настао из идеје председника СССС Љубисава Орбовића и психолога синдиката Маре Зимоњић, која је и аутор радионица.

– Пројекат је јединствен јер је први те врсте на Балкану, такву врсту помоћи не нуди ни једна синдикална централа у региону, наводи Тодоровић.

Он истиче добар социјални дијалог са јавним сектором на нивоу града, сарадњу са Скупштином града и Социјално-економским саветом, али указује и на непостојање истог, када су у питању приватни послодавци.

– Колективни уговори потписани су у комуналним системима, предшколским установама, градској управи, у култури, и већ годинама уназад нико нам их не оспорава. У приватном сектору, ситуација је другачија, колективних уговора готово да нема, а ретки су појединачни случајеви попут Имлека, Фрикома, до скоро ПКБ. То су по правилу велике и озбиљне компаније које знају значај уређености односа послодавац – радник. Нови, страни инвеститори који долазе, немају ту свест, а наш утисак је да им је неко обећао да код њих неће бити организован синдикат. На њихове запослене постоји одређена врста притиска, и иако нико не прети штрајком и револуцијом, већ само желимо да уредимо тај сегмент, синдикату нема уласка тамо. Кључна ствар коју наше друштво треба да схвати је да смо сви на истом задатку.

Када се угледамо на развијене европске земље, Немачку, Норвешку, Шведску, Француску, ми превиђамо кључну ствар. Код њих постоји друштвени договор између државе, послодаваца и синдиката. Код нас свако ради за себе, а против оног другог, а тако урушавамо комплетан систем и стално се вртимо у круг, закључује Тодоровић.

Домаћини скупа ЕКС 2021.

– Значајно је учешће на Конференцији главних градова у Софији, у оквиру Европске конференције синдиката (ЕКС), где смо изабрани да 2021. будемо домаћини тог скупа у Београду. Чланови Конференције су Рим, Берлин, Лондон, Мадрид, Атина, сви већи европски градови. Бити домаћин је велико признање и почаст, посебно када се укаже једној од малобројних земаља која није чланица ЕУ, наводи Тодоровић.

„Прекарни живот“ младих људи

Привремени и повремени послови, које Тодоровић назива „аномалијом Закона о раду“, начин су на који се данас запошљава огроман број људи и „одлична улазница за прекарни рад“.

„То није радни однос и као такав омогућава запошљавање и поред забране у јавном сектору, а користе га и приватници. Ту радник не може увек да постави питања о својим правима, ангажован је на кратко време, без перспективе и идеје када ће то да прерасте у неки радни однос, што често не зависи од квалитета обављеног посла. У таквој позицији, он не може да планира породицу, не може да подигне кредит, нема никакву сигурност, живи од данас до сутра, па је сасвим логично да млади човек креће на пут у свет“, објашњава Тодоровић.

У Србији социјални дијалог и трипартитни преговори замиру због неактивности социјално-економских савета

Од 29 савета на локалу делује тек једна трећина

Пише: Мирјана Миленковић

За деценију и по у Србији основано је 29 локалних социјално-економских савета, од којих тешко да ради тек једна трећина.

Саговорници Данаса сматрају да су главни кривци такве слике СЕС-а на локалу, управо локалне самоуправе које нису спремне да са представницима послодаваца и синдиката заједнички решавају проблеме. Други велики проблем јесте тај што Унија послодаваца, која не може да докаже своју репрезентативност на републичком нивоу, нема своје огранке на локалу. Чеданка Андрић, извршна секретарка УГС Независност, каже за Данас да је још 2009. године рађена анализа зашто је неразвијена мрежа локалних савета и поражавајућа је чињеница да су ти налази актуелни и данас.

– То је пре свега недостатак политичке воље локалних власти да уђу у социјални дијалог и формализују га са репрезентативним представницима синдиката и послодаваца. Они социјални дијалог виде као покушај да им се неко други меша у посао и ограничава њихову моћ, а не као начин да се о свим питањима друштвеног и економског развоја града или општине разговара са организованим представницима запослених и послодаваца. Такође, проблем је и у недовољно развијеној послодавачкој структури и чињеници да велики број послодаваца (а нарочито представника страног и крупног капитала) није учлањен у послодавачка удружења, каже Андрић.

Она напомиње да су синдикати били и остали најактивнији заговорници успостављања социјално-економских савета, али у дугогодишњој атмосфери где се социјални дијалог види као вид слабости а не као постигнуће тешко наилазе на истомишљенике. „Ово су све суштински разлози, док би се они формалне природе лако могли превазићи законским променама, наравно, када би и о томе постојао консензус, објашњава извршна секретарка Независности.

Сличног мишљења је и Душан Вуковић, потпредседник Већа Савеза самосталних синдиката који сматра да ипак треба поћи од глобалног проблема, који је главни кочничар оснивања локалних СЕС. Према његовим речима, генерална концепција политичке елите и послодавачких организација у последњих неколико деценија јесте да су они креатори свих могућих политика.

– Самим тим остављају мало, или нимало простора за укључивање неких других сегмената друштва, па и синдиката који би по Закону о Социјално-економском савету требало да заједно са представницима владе и послодавачких организација креирају и утичу на то да се има добар дијалог. Зато имамо ситуацију да СЕС на националном нивоу функционише про форме, а да на локалу готово да и не функционише трипартитни дијалог, објашњава Вуковић. Он каже да осим тога, послодавачке организације у Србији, пре свега Унија послодаваца, немају капацитете на националном, а поготову не на локалном нивоу. Чак, сходно закону, не може да докаже да је репрезентативна и да учествује у раду СЕС-а .

– Још већи проблем је незаинтересованост политичких структура на локалном нивоу да разговарају са представницима капитала и представницима радника, иако би са њима требало да утврђују у ком правцу ће се развијати град или општина. Због тога и оно мало регистрованих СЕС-ова на локалу готово не функционише, са изузетком покрајинског и СЕС Београда и Новог Сада, истиче Вуковић.

На питање да ли Унија послодаваца обухвата и неке стране компаније које послују код нас, Вуковић одговара да те компаније нису заинтересоване за неку врсту дијалога ни са локалним политичким структурама, нити са Унијом послодаваца. Оне углавном формирају своје посебне послодавачке организације, попут америчке привредне коморе, и не желе да учествују у дијалогу, истиче Душан Вуковић.

Већ три године се припрема закон који ће регулисати рад агенција за привремено запошљавање

Радници „на лизинг“ само до две године

Пише: Љ. Буквић

У Србији тренутно неких 100.000 људи ради преко више од 100 агенција које се баве привременим запошљавањем, а да тај рад није регулисан ниједним законом.

Радници на „лизинг“ немају право на годишње одморе и боловања, али ни на топле оброке и накнаду за превоз. Законом који се већ три године крчка на састанцима радне групе, коју је формирало Министарство рада то би требало да уреди. И овим радницима да једнака права као и онима који према Закону о раду раде на одређено или неодређено код послодавца.

– Радници ће по усвајању овог закона моћи да раде на одређено и неодређено, засниваће радни однос у агенцији, а неће бити запослени на основу некаквих уговора о привременим и повременим пословима као што је то сада, каже за Данас Меланија Петач, чланица радне групе Савеза самосталних синдиката Србије. Рад преко агенција ће, као и до сада, бити ограничен на 24 месеца, а закон ће запосленима на овај начин омогућити исплату зараде, боловања, регрес, топли оброк, превоз. Осим тога, напомиње Петач, радник преко агенције имаће право да конкурише за посао код тог послодавца и неће морати да плаћа проценат агенцији као што је то сада случај.

– Радник од Агенције добија зараду и има право на годишње одморе, плаћен прековремени рад, да буде заштићен на раду – напомиње наша саговорница. Када ће се ово десити, још је неизвесно јер рад на тексту закона траје пуне три године са целом једном годином паузе. Верзија закона, како тврде у СССС, која се појавила на крају јавне расправе пред радног групом,

била је потпуно другачија од оне у којој су они као чланови тог тима учествовали и зато су припремили низ примедби.

– Послодавци су за то да нема ограничења броја радника који могу у једној фирми да раде преко агенције док је наш циљ и на томе инсистирамо да то буде 10 одсто, не само да бисмо створили сигурност радника који се запошљавају преко агенције, већ и да бисмо заштитили раднике који раде код тог послодавца на неодређено, напомиње Петач, додајући да и у другим земљама постоје ограничења и да је у Словенији то 25, а у Шведској 15 одсто. Она каже да је био један такав случај где је у НИС-у отпуштена цела једна служба како би се ти исти људи запослили на пумпама преко агенција.

– Морамо у исто време законски заштитити и једне и друге. Зато је битно процентуално ограничење и после више натезања успели смо да то буде 10 одсто, изузетно до 20 одсто, за оне који запошљавају до 50 запослених – каже Меланија Петач. Једна од ствари на којој ће у Синдикату инсистирати, како каже, јесте и банкарска гаранција за агенције до шест милиона динара.

– У Словенији имате гаранцију од 30.000 евра да би агенција стекла услов да добије лиценцу за рад. Ово је нетипичан облик рада и зато мора нека врста сигурности да постоји. У Словачкој имате и депозит, опцију где су вам заробљене паре, напомиње чланица радне групе Самосталног синдиката. Њихове примедбе односе се и на новчане казне, а Петач истиче да су захтевали да оне буду ако не веће, онда макар исте као новчане казне које су предвиђене Законом о раду.

– Осим тога, једна од примедби односи се и на то што је када раднику није исплаћена зарада законом предвиђена супсидијарна одговорност, а ми смо тражили да буде солидарна одговорност и агенције и послодавца. Они су законом предвидели да радник може да тужи агенцију и ако не успе, тек онда да тужи послодавца. Ми инсистирамо да то буде солидарна одговорност, односно да радник може у исто време да тужи и послодавца и агенцију па да се наплати од онога ко има пара, напомиње Петач. Синдикат ће наравно инсистирати и на томе да се сваком раднику према овом закону омогући синдикално организовање, односно да могу да буду чланови синдиката било у агенцији или код послодавца.

Потпредседник Савеза самосталних синдиката Србије Душко Вуковић каже за Данас да очекује да ће аргументи синдиката бити уважени и укључени у коначну верзију јер ће се само тако „побољшати статус радника“.

– Очекујемо да Министарство рада позове поново све социјалне партнере, али очекујемо и да неће да стаје на страну света капитала. Са овим нашим примедбама ми само омогућавамо да тржиште рада буде флексибилно, а да радници буду заштићени у исто време, напомиње Вуковић. Уколико закон не буде урађен како треба, то би, како каже, могло додатно да утиче на то да људи одлазе из Србије.



Протест синдиката у БГ, траже веће плате и боље услове рада

Београд -- Савез самосталних синдиката Србије (СССС) и Уједињени грански синдикати Независност обележили су Међународни празник рада протестом на Тргу Николе Пашића.

ИЗВОР: ТАНЈУГ

На протесту је прочитан проглас "Веће плате - за опстанак и останак", а онда су окупљени кренули у протестну шетњу до Споменика Димитрију Туцовићу на Тргу Славија.

Тамо су положили цвеће на споменик оснивачу српске Социјалдемократске партије и указали почаст радницима који су 1886. у Чикагу штрајком и протестима почели борбу за радничка права, чувене "три осмице" - осам сати рада, осам сати одмора и осам сати за друштвени ангажман и културно уздизање.

На Тргу Николе Пашића се нешто пре 12 сати окупило више стотина радника који су носили синдикалне заставе и транспаренте са натписима "Оружари", "Повећајмо зараде, задржимо младе", а скупу се у подне придружила и Нова комунистичка партија Југославије како би заједно обележили Први мај.

Протесту, између осталих, присуствовали су и председници две највеће синдикалне организације, Љубисав Орбовић из СССС-а и Зоран Стојиљковић из синдиката Независност, као и председница Секције младих СССС-а Ружица Грабовац и повереник Синдиката Независност РТВ-а Дарко Шпер.

Скуп је почео интонирањем радничке химне Интернационале, после чега се обратио Орбовић који је честитао радницима празник рада и истакао да су се давне 1886. радници борили за "три осмице", тј. осмочасовно радно време и чувене три осмице, као и да се радници и данас боре за то.

Орбовић је казао да послодавци на перфидан начин покушавају да не плате прековремени рад запосленима и да покушавају да натерају радника да ради за власника, а не за себе.

Рекао је да је у последње три године повећана минимална и просечна зарада, али да је то повећање и даље мало повећање јер је минимална зарада у Србији још испод минималне потрошачке корпе за 20 одсто, док је просечна зарада, како је рекао, за 40 одсто нижа од просечне потрошачке корпе.

Орбовић је истакао да је пријатно изненађен поступком државе која је одлучила да помогне грађанима задуженим у швајцарским францима, донетим законом и тиме што ће бити издвојено око 100 милиона евра помоћи за те грађане.

Казао је да не разуме зашто се тако не поступа и према радницима, већ смо, истакао је, имали случајеве да су им раније смањиване плате.

Још једном је позвао да се укину неправедни пенали за све који су превремено отишли у пензију.

"На скуповима се чују жеље да се ствари промене, али изостају резултати"

Председник Уједињених гранских синдиката Независност Зоран Стојиљковић је рекао да следеће године Први мај неће бити обележен на овај начин пошто се на оваквим скуповима, каже, чују само жеље да се ствари промене, али изостају резултати.

Тврди да живимо у систему који ради више за тајкуне и политичке елите на власти него за своје грађане.

Истакао је да је, с друге стране, у Србији неједнакост двоструко већа него што је европски просек.

Додао је да у нашој земљи чак 75 одсто људи прима до 40.000 месечну зараду и запитало да ли је то пристојан и достојанствен рад.

Затражио је да се врате колективни уговори у приватни сектор и додао да би требало донети нови Закон о раду.

"Такође, хоћемо другачије изборе", додао је он и критиковао власт, између осталог, и због пројекта изградње гондоле.

Повереник Синдиката Независност РТВ-а Дарко Шпер је рекао да новинари никада нису били у горем положају, да су мало плаћени и да власт утиче на уређивачку политику медија.

Шпер је навео да синдикалне организације треба да имају своје представнике у највишим телима државе и показао мајицу са песницом као симболом отпора.

На протесту је прочитан и првомајски проглас у којем је ове године посебан акценат стављен на младе и затражено да се младима обезбеди посао, као и да функционише тржиште рада. Такође, радници траже и веће плате, боље услове рада, да не раде на црно ни преко посредничких агенција и да имају право да се учлане у синдикат. Један од захтева синдикалних организација је да се престане са промовисањем Србије као земље јефтине радне снаге.



Зоран Стојиљковић: Чему служе синдикати?

На самом почетку овог, “пригодног” првомајског текста све који на помен радника и синдиката презриво одмахну руком замолићу да се, ако се већ бацају каменом/циничним коментаром, присете шта су сами учинили да сиромаштва, неједнакости, унижености буде мање?

Резултати истраживања показују да је Србија данас, две деценије након изласка из само/изолације и започињања демократских промена, тек полуслободна земља, заробљених институција, без независног судства и аутономних медија и са раширеном системском, политичком корупцијом. У њој је све на продају – фирме, пресуде, мандати, дипломе, савести. Глобални индекс радних и синдикалних права показује да смо земља где се ова права систематски крше. А до зарада и пензија на нивоу минималне потрошачке корпе, радне обесправљености и стања привреде у којем нам је друштвени производ још испод оног из 1989. водиле су нас – “социјално одговорне власти”.

Одсуство развијене социјалне политике и прогресивних пореза довело је до неједнакости двоструко већих од европског просека. Данас је социјални лифт заглављен на горњим спратовима економске и политичке елите, а сви остали смо у слободном паду. Иза повремених привредних узлета следиле су нове кризе и падови. Ни много хваљена макроекономска стабилизација није довела до значајног пораста производње и раста стандарда. И када до раста дође, он је због корупције, одсуства правила игре и недовољног и неефикасног јавног инвестирања и јасне развојне стратегије испод могућег и развојно одрживог нивоа. Уместо пристожне запослености и достојанственог рада расла је несигурна, прекарна радна ангажованост.

Цинични подсмех политичара и “бизмисмена” и њихове медијске и академске камариле на само помињање тринаесте плате и расподеле добити резултат је раширеног уверења да је данас за запослене само да приме какву-такву плату и буду срећни што их нико не малтретира и уцењује. Истовремено, док нам млади и образовани одлазе и Србија се опасно празни, јавним предузећима и установама управљају партијски комесари и комесарке са сумњивим дипломама.

Шта направити?

Шири се свест да нешто не штима у друштву, да је заправо политички оркестар који слушамо годинама раштимован и да би се нешто могло променити и са свирцима и с репертоаром. Први корак био би да се партије и политичари избаце из области које им не припадају – запошљавање, привреда, образовање, култура и урбанизам, односно спречи урбицид – сакаћење и убијање духа града. Истовремено треба их строго контролисати у сферама где је њихово присуство логично, попут изборног процеса и политичких институција.

Избори у којима, по мишљењу одборника и посланика, на њихову позицију и избор утичу партијске врхушке и на које грађани излазе са мање информација ко су они који нам се нуде

него кад узимамо новчаник и крећемо у куповину, нису баш демократски избори. А погрешни политички избори коштају нас и лично далеко више од избора између робе која има истакнуту цену и гаранцију о пореклу и исправности.

Где су у читавој тој причи синдикати, чија је мисија да демократију увежу са правдом и социјално и еколошки одрживим растом и благостањем? Истраживање које сам недавно радио са Срећком Михаиловићем и сарадницима показује да данас синдикални идентитет – уверење да није глупо “таласати” – борити се, штрајковати и бити у синдикату дели мање од петине грађана и запослених. Половина њих, десетина свих одраслих, спремни су и практично да нешто учине за себе и друге. То је и наше актуелно чланство и потенцијална синдикална клијентела.

Ствари тако стоје. Људи немају поверење у способност и капацитете синдиката, још мање у нашу моћ. Кад свакодневно намећете похлепу и егоизам као пожељни образац понашања и обезвређујете идеју солидарности, ви истовремено убијате саму сврху постојања синдиката. Синдикати воде на националним пољанама неравноправну утакмицу с планетарно раширеним глобалним капиталом. Они су између чекића популизма и наковња корпоративног капитала. Популистичке вође не трпе плурализам и дух равноправне расправе. Њима су аутономни синдикати, медији и удружења нежељени конкуренти у представљању (дела) њиховог народа. Уосталом шта би то они могли да траже што већ вођа није обећао? Репертоар популистичког вође укључује дисциплиновање постојећих, али и креирање, кроз процес партијског запошљавања, подобних синдиката и својих запослених који се онда “добровољно” изводе на митинге подршке.

На другој страни пута уместо демократије стоји њена постдемократска редукација коју карактерише настојање “интернационале супербогатих” да демократију и изборе сведу на избор погодних марионета. Уз све разумевање, решење нису ни неконтролисани насилни испади Жутих прслука који су израз беса најсиромашнијих из индустријски девастираних подручја усмерени на последице глобализације изведене у неолибералном кључу. Ни раздвојене радничке и грађанске протестне колоне нису решење. Све док урбана, образована средња класа која чини гро учесника грађанског протеста не схвати да сиромаштво и неправда и растуће неједнакости не иду руку подруку са демократијом, а радници, као и сељаци и мали предузетници не увиде да пристојне зараде и предвидљиви услови пословања нису могући без владавине права и јасних процедура који долазе тек након слободних избора и ослобођених медија, неће доћи до трајних промена.

Узроци невоља могу се уклонити само оптималном комбинацијом протеста и преговора за које имате развијене предлоге и редослед корака. Наравно, и социјалне и политичке савезнике. Партије, чак и оне из корпуса самопрокламоване (социјалдемократске) левице, нису избор Независности, тиме ни мој лични избор. Јаз између онога што оне нуде у кампањама и што раде када дођу на власт је драстичан. У избору између принципа и интереса корпоративног капитала, тајкуна и сопственог интереса опстајања на власти увек су бирали интересе.

Верујемо данас у умрежавање аутономних синдиката са грађанским иницијативама попут, рецимо, Мамае су закон, Кров над главом, Не мини хидроелектранама или Не да(ви)мо Београд. За Независност и мене пожељни исход је партиципативна демократија са активним грађанима/кама који учествују у јавним расправама, покрећу иницијативе, удружују се и контролишу власт чинећи је политички одговорном. Политички пунолетни и образовани грађани, по моме суду, не могу ни на свом послу бити лишени својих права на дијалог и преговарање, али ни на штрајк и шире социјалне протесте. Сложићемо се – демократија не иде заједно са сиромаштвом, понижењем и обесправљеношћу.